

Rapport Staff Training Week at the University of Split 130520-130524

Jessica Lindell, utbildningsadministratör och Lena Hagman, VFU-samordnare vid institutionen för hälsa vård och samhälle, Medicinska fakulteten, Lunds universitet.

Förra året gav **Karin Frydenlund** på Internationella avdelningen information om möjligheterna för administratörer att via Erasmus söka bidrag för personalfortbildning. Sedan den dagen har beslutet sakta men säkert mognat och i mitten på vårterminen 2013 kände vi att nu var det dags...

Vi sökte information kring möjliga universitet att besöka, vi skulle hitta en lämplig tid i det fullspäckade schemat, etablera kontakt med universitet och få en inbjudan från ett för ändamålet intressant universitet. Först efter att vi fått en inbjudan kunde vi söka det åtråvärda bidraget.

Vi sökte kontakt med universitetet i Edinburgh, Skottland, men fick inget svar. Vi undersökte också möjligheterna att besöka universitet på Island, Spanien och Finland innan vi slutligen fastnade för University of Split, Croatia. Då skrev vi mail till **Ana Cosic**, internationell koordinator. Vår önskan var om hon kunde vidarebefordra vårt mail till aktuell person/personer så vi skulle kunna etablera en kontakt för ett ev. besök vid Department of Health Studies. Tiden gick och vi hörde ingenting. Vi skickade återigen ett mail till Ana Cosic. Hon svarade att hon hade vidarebefordrat vårt mail till berörda och undrade om vi inte hade fått någon respons från University Department of Health Studies? Vi blev samtidigt inbjudna att delta i University of Split's allra första Staff Training Week. Vi blev oerhört glada över inbjudan och svarade Ana att hennes inbjudan lät mycket intressant. Genast skickade vi in våra ifyllda ansökningar till **Claire Chardet**, Internationell handläggare - Erasmus / LLP, Externa relationer. Väntan på besked kändes väldigt lång och humöret skiftade snabbt från den eufori vi kände då vi fått inbjudan till University of Split's Staff Training Week till det nästan melankoliska tillstånd vi drabbades av innan vi fick besked på vår ansökan. När Claire Chardet gav oss det positiva svaret var glädjen stor, galet stor!!! Vår resa var nu inom räckhåll! Nu gällde det att boka både flyg och hotell till bästa pris, allt för att resebidraget skulle räcka till så mycket som möjligt.

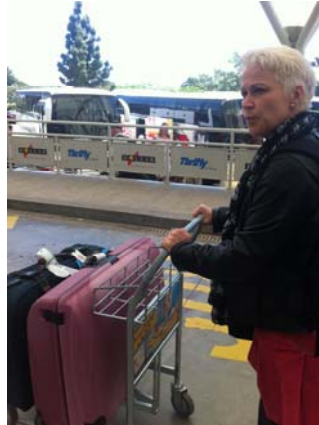
Vi fick ett preliminärt program från Ana Cosic med information om att en av programpunkterna var *Presentations by participants*. "Hu jeda mej", skulle vi berätta om Lunds universitet på engelska?! Det var bara att ta tjuren vi hornen och sätta igång. Vi hade 5 minuter till vårt förfogande. Då ville vi hinna prata om såväl Lunds universitet som Medicinska fakulteten. Lite om staden Lund, Skåne, Sverige, och "svenska kungar och drottningar" ville vi också hinna med. Vi fick PowerPoint presentationer från **Teresa Svarvell** på Internationella avdelningen om Lunds universitet och Medicinska fakulteten. De använde vi som grund. Sedan skrev, klippte och klistrade vi med text och bilder tills vi var ganska nöjda. Därefter blev det "låtsas föreläsning" där vi tog tiden på vår föreläsning. Nej, detta går inte, det tar för lång tid! Redigera, gör om och gör rätt. Till slut var vi nöjda med den presentation vi åstadkommit, nu var det bara det engelska uttalet som var lite så där...

Då vi fortfarande inte hade fått någon kontakt med Department of Health Studies lämnade vi önskemål till Ana att vi utöver ordinarie program gärna vill få möjlighet att besöka Department of Health Studies. Kanske kunde vi få träffa och prata med någon administratör? Vi får då mailkontakt med **Matea Šarić**, lecturer at University Department of Health Studies in Split. Matea skall försöka ordna så att vi kan besöka Department of Health Studies och the Clinical Hospital Center Split (som fungerar som en bas för den kliniska praktiken) så att de kan visa oss samarbetet mellan Department of Health Studies och the Clinical Hospital Center Split. Vi skulle också få en inblick i avdelningens organisation, schemaplanering, webbpublicering och liknande aktiviteter. För att detta skulle vara möjligt behövde vi vara tillgängliga i Split måndag morgon den 20/5. Ordinarie program börjar först kl.17.00.

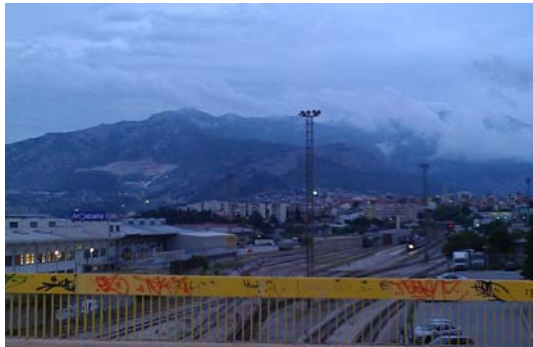
Veckan innan vi åker har vi fortfarande inte hört ifrån Matea om ett program. Vi mailar henne och får dagen innan avresa ett lugnande svar. Hon har fortfarande inte fått tillstånd av the Head nurse gällande vårt besök på the Clinical Hospital Split, men hon hälsar att hon absolut skall ta emot oss och vara vår värd på måndag förmiddag. Hon hälsar att hon hämtar oss på hotellet måndag morgon kl.09.00. Lugnade av detta besked åker vi nu hemåt och packar våra resväskor.

Lördag 130518 avresa från Lund kl.06.41 mot Kastrup och vidare mot Split. Landar i ett vackert Split med ljumma vindar och strålande sol.

Efter ca 40 minuters väntan på flygbussen är vi äntligen på väg mot vårt mål, Split. Busschauffören är vänlig nog att släppa av oss "i närheten" av vårt hotell, vilket visar sig vara en lång, lång promenad med resväskan på släp. Enligt bilden på vårt hotells hemsida skall hotellet ligga vid strandpromenaden, men vi är i ett industriområde i stadens utkant.

Hmm, det här var märkligt, men vi försätter över järnvägsbron, in på en sidogata och se, mitt emot stålindustrin ligger hotell As. Hotellet är fräscht på insidan, men läget...

Vi slänger in väskorna och beger oss genast till fots mot stadens centrum. Efter dryga 45 minuter i marschtakt närmar vi oss vårt mål. Se, där är strandpromenaden!!!

Vi strosar omkring och insuper stadens dofter och karaktär. Ljuvligt! Efter lite mat och ytterligare promenerande har vi nått en av de små stränderna och fötterna behöver vila.

Strax är vi åter med fötterna i skorna och på väg. Det är mycket som skall hinnas med då vi vet att fr.o.m. måndag har vi ett tufft program. Strax är vi i stadens antika delar.

Det romerska palatset, ack så vackert! Vi får t.o.m. beskåda ett bröllop.

Frammot kvällen är vi åter på hotellet, trötta men glada över denna möjlighet att som administratörer få göra denna resa till universitet i främmande land. Vi gör "läxan" d.v.s. skriver minnesanteckningar, sen firar vi med att se på Eurovision song contest, dricka vin, äta jordgubbar och lite snacks. Innan resultatet från Eurovison är klart är vi dock så trötta att vi somnar sött på vars ett hotell rum.

Söndag 130519 vaknar vi till ett Split med ljumma vindar, sol och blå himmel. Efter en ny promenad i marschtakt närmar vi oss stadens centrum. Väl vid strandpromenaden vandrar vi längs med kusten

och småvikarna med stränder av skiftande karaktär. Vi solar en stund på stranden där surfarna håller till. Vattnet är kristallklart, men ack så kallt ca 20 grader.

Idag är vi turister som tillsammans med japanerna tar en oändlig mängd bilder. Vi flanerar längs strandpromenaden tillsammans med andra turister och duvor i mängder. Livet leker!

Måndag 130520 kl. 09.00 hämtas vi vid hotellet av **Matea Šarić**. Matea tycker att hon pratar för dålig engelska så hon har tagit med sig Sanja som tolk. Det visar sig att chefssjuksköterskan på sjukhuset ännu inte givit sitt tillstånd för vårt besök, så i väntan på detta åker vi till Marjan, en skog med underbar utsikt över Split. Vi tar en fika på kroatiskt

vis och njuter av utsikten. Vi får också tillfälle att få information om såväl sjukhuset som sjuksköterskeutbildningen och staden Split.

Staden Split är 1700 år gammal, med en bebyggelse av blandad ålder. Delar av staden är från romartiden, vissa delar från 1960-talet och en del alldeles nytt. Ca 200 000 personer bor i Split och varje familj har vanligtvis 2-3 bilar. Staden är ett myller av bilar som kör fort, fort, men i gamla stan finns en hel del gågator. Det finns också gott om trånga passager där det är näst intill omöjligt att köra bil, men ...

Följande information är under förbehåll att inga språkförbistringar uppstått.

I Kroatien har de inte någon sjuksköterskeutbildning på avancerad nivå. Alla deras sjuksköterskor är grundutbildade sjuksköterskor. Efter 10 år i sjuksköterskeyrket kallas man specialist, denna specialist titel betyder egentligen ingenting.

När den nya staten Kroatien bildades blev också utbildningssystemet nytt. För 5 år sedan då Bologna processen startade bildades fakulteterna. Department of Health Studies i Split har bara funnits i 3 år. Huset det ligger i är byggt som universitetsbibliotek, men inrymmer idag såväl undervisningslokaler för Department of Health Studies som för Department of Forensic Sciences. Även arbetsrum för lärare och administratörer finns i byggnaden. Nedan ses den stora föreläsningssalen som delas av de båda institutionerna.

Intill denna biblioteksbyggnad finns ett sedan ca 3 år "färdigbyggt hus" som skall inrymma bl.a. Department of Forensic Sciences. Byggherren gick dock i konkurs strax innan hela byggnationen var klar. Enl. uppgift är hela insidan klar, det skall t.o.m. finnas skyltar på skrivborden om vems skrivbord det är, men enligt Kroatiska regler skall allt, såväl insida som utsida vara klart innan inflyttning blir aktuell. Som ni ser på bilden nedan är det en mycket modern arkitektur.

All undervisning vid Department of Health Studies i Split är på Kroatiska. Däremot är undervisning på Medical school i Split delvis på engelska. Man menar att "de gamla lärarna" måste ha tid att lägga om undervisningsmaterialet till engelska, men sanningen är nog att det är många av lärarna som känner sig obekväma att undervisa på engelska.

Vid sjukhusen i Split finns inga sjuksköterskor som har doktorerat. I Split finns endast 10 sjuksköterskor som har gått second circle d.v.s. ett masterprogram.

Matea har jobbat 10 år som sjuksköterska, först 3 år inom primärvård, sedan 7 år på sjukhus. Matea undervisar nu på sjuksköterskeprogrammet och är doktorand. Hon förväntas bli en av de första disputerade sjuksköterskorna i Split.

Den 1 juli 2013 då Kroatien blir medlem av EU kommer ett nytt problem. Universitetet i Split kommer inte att ha tillräckligt många mentorer till de 29 studenter som skall ha en mentor till sina masterstudier. Hur detta skall lösas vet man i dagsläget inte.

Vi får nu träffa Stanko Kružić, nätverksadministratör vid the University department of Forensic Sciences and the Department of Health Studies. Han arbetar med IT-support, men också med att göra schema och boka salar till föreläsningar. Han använder LAMA webbapplikation i sitt arbete. Samma applikation används på hela School of Medicine i Split. Med detta gemensamma program kan man kombinera bokning av klassrum och andra lokaler. Stanko är auktoriserad användare av LAMA, men det finns fler anställda som har behörighet att boka klassrum.

Stanko's arbetsrum är en liten skrub, utan fönster och med flera dataskärmar. Han är den enda som arbetade med IT-support så han har mycket att göra då de har lika många tekniska problem som vi har i våra föreläsningssalar... Skillnaden var att han var ensam om denna support.

Tyvärr får vi inte träffa någon administratör som har arbetsuppgifter liknande våra egna, men det finns två anställda vid studentkansliet som via ISVU programmet lägger in registreringar och tentamensresultat. ISVU programmet är obligatoriskt för alla högre lärosäten i Kroatien. Om en föreläsare är villig och ivrig att "hjälpa" till kan de registrera och skriva in för dem aktuella tentamensresultat.

Under förmiddagen träffar vi Vice Dean Frane Mihanović som pratar om sjuksköterskeutbildningen i Split. Han berättar om två artiklar som skrevs för 3 år sedan där de beskriver de problem som finns relaterat till att sjuksköterskeutbildningarna inom EU ser så olika ut. Vid universitetet i Split är 95 % av det första året vid vårdutbildningarna

gemensamt. Detta gäller t.ex. inom medicin, odontologi, farmaci, omvårdnad, sjukgymnastik liksom inom barnmorska, röntgensjuksköterska, arbetsterapeuter, medicinska tekniker och laboratorietechniker. Detta för att studenterna ganska lätt skall kunna byta program om man tidigt inser att man valt fel.

Vice Dean Frane Mihanović pratar också om *THE CROATIAN MODEL OF THE UNIVERSITY EDUCATION FOR HEALTH PROFESSIONALS* som han är en av tre författare till. Denna rapport handlar bl.a. om att Vice Dean Frane Mihanović och hans medförfattare inte tycker att det är bra med för mycket specialiseringar inom sjuksköterskeyrket. "Specialisering är till för läkare, men specialiseringar för sjuksköterskor hindrar dem att söka jobb mera fritt". De vill ha flexibla lösningar där en grundutbildad sjuksköterska kan jobba var som helst.

THE CROATIAN MODEL OF THE UNIVERSITY EDUCATION FOR HEALTH PROFESSIONALS bifogas i sin helhet som bilaga till denna rapport.

Efter besöket hos Vice Dean Frane Mihanović åker vi till ett av de två sjukhusen i Split där vi besöker Intensivvårdsavdelning (IVA), och i det närliggande barnsjukhuset, se bild nedan, besöker vi Neonatalavdelningen (NEO) inklusive Neonatal intensivvårdsavdelning (NEOIVA).

På sjukhuset får vi träffa vice chefssjuksköterska och en manlig sjuksköterska som arbetar på IVA. De ger oss information om sjukhuset innan vi beger oss till IVA.

Innan vi går in på IVA måste vi tvätta och sprita händerna samt ta på såväl engångsskyddsrock som skoskydd.

IVA har 10 platser. Avdelningen är av modern snitt, rent, fräsch med modern teknik. Vad vi kan bedöma med utrustning som är helt likvärdig den utrustning som finns på liknande avdelningar i Sverige. Alla parametrar känns igen från Sverige såväl invasiva som noninvasiva. Respiratorn är modern liksom den hemodialys som patienten är kopplad till. De 10 platserna på IVA bemannas av 4

sjuksköterskor. Detta är en klar underbemanning. På motsvarande IVA-avdelning i Zagreb bemannas 10 patientplatser med 6 sjuksköterskor.

Med tanke på den underbemanning som finns på sjukhuset undrar vi om alla nyfärdiga sjuksköterskor som vill arbeta på sjukhuset får jobb där? Svaret blir nej, detta relaterat till besparingar. De flesta åker till Zagreb där de får jobb på något av de 15 (!) sjukhusen som finns i Zagreb.

IVA är planerat så att alla patientrum är belägna mot solsidan, emedan arbetsrum, förråd, personalrum etc. är beläget mot norr. Detta för att man värderar vikten av ljus till patienternas rum. Överst på en befintlig sjukhusbyggnad skall det byggas ett traumacenter samt en helikopterplatta för bästa och snabbaste tillgänglighet. De två sjukhusen i Split har ett stort upptagningsområde från Kroatien samt från de drygt 1000 kroatiska öarna och i speciella fall även från Slovenien.

Vi går vidare till NEO och NEOIVA. Även här ser utrustningen modern ut, men då vi inte har några referenser är det svårt att bedöma. På NEOIVA får vi bl.a. se lille Martinić som vid sin födelse den 25 april endast vägde 820 gram till sina 34 cm. Otroligt nog har han andats själv hela tiden.

Till NEOIVA hör också NEO. Här är barnen lite större, men har behov av någon form av övervakning eller behandling som gör att de inte kan ligga på den vanliga BB-avdelningen tillsammans med sin mamma. På NEO finns ett mjölkök dit barnens mammor går för att pumpa ut bröstmjolk till sina barn som är inlagda på NEO eller NEOIVA.

De friska nyfödda barnen ligger på BB tillsammans med sina mammor. Sedan ett par år tillbaka är det möjligt för papporna att närvara vid förlossningen, men det är än så länge ovanligt. Några få unga pappor tar tillvara denna möjlighet. Förlossningen har all möjlig modern teknik såsom badkar för förlossning under vatten. Dock har detta aldrig praktiserat p.g.a. att barnmorskorna saknar utbildning i denna teknik. I Split föder de blivande mammorna liggandes på rygg.

Barnsjukhuset är för övrigt ritat av en arkitekt som tros bli nästa borgmästare i Split.

Sjukvården i Kroatien är skattesubventionerad. De som har en inkomst har via skatten betalt in till sin sjukvård. För de som inte betalar skatt finns en sjukvårdsförsäkring som kostar ca 150 kuna/månad, ca 180 sek/månad. För de som inte har något av ovanstående kostar det max 2000

kuna/sjukhusvistelse. Även om du är inläggande i exempelvis en månad är maxavgiften 2000 kuna, ca 2420 sek.

Enligt kroatiska arbetstidsavtal är en arbetsvecka 40 timmar. Ibland arbetar sjuksköterskor 50 timmar per vecka, men då arbetar de bara 30 timmar nästa vecka.

Inom den kliniska verksamheten på sjukhusen i Split arbetar sjuksköterskorna i skift á 12 timmar/pass. Arbetar de kl. 07.00-19.00 så blir nästa arbetsdag natt d.v.s. kl. 19.00-07.00. De är sedan lediga kommande dag. Sjuksköterskor i primärvården arbetar 8 timmars pass på vardagar och är lediga på helgerna.

Sjuksköterskornas ingångslön varierar mellan 4500 - 5500 kuna (ca 5450-6650 sek.) beroende på om de arbetar endast morgonskift, på vårdavdelning eller på intensivvårdsavdelning. De som arbetar på intensivvårdsavdelningarna har en bonus p.g.a. det tyngre arbetet.

Sjuksköterskor på sjukhuset har en obetydligt högre lön jämfört med sjuksköterskor i primärvården med tanke på förutsättningarna d.v.s. arbete på helger, nattsift etc.

På sjukhuset finns ett centralkök där mat tillagas för patienter och personal. Patienternas måltider levereras till patientens rum, allt är förberett och serveras på brickor. Mat framställs, lagras och distribueras med hänsyn till HACCP-systemet (Hazard Analysis and Critical Control Points). Det är ett styrsystem som används i livsmedelsproduktionen för att garantera säkerheten i livsmedel.

Studenter, sjukhuspersonal och/eller besökare kan äta i sjukhusets restaurang/cafeteria. Medicinsk personal i tjänst (24 timmars skift) har fria måltider, de andra betala för sina måltider.

Det är fortfarande måndag och vi har varit med om så mycket att vi är helt lyriska av alla upplevelser!!! Förmodligen är vi också lite "berusade" av all information.

Klockan 17.00 träffar vi övriga deltagare i Staff Training Week vid bronsmodellen av Split, belägen vid början på strandpromenaden.

Ana Cosic, vår värd och tillika internationell koordinator vid universitetet i Split visar sig vara en superb guide. Med ett förlutet som just guide var hon full av kunskap om bl.a. Split. Vi går vidare mot *the Diocletian's Palace*, det romerska palatset.

Ana berättar om the Diocletian's Palace och dess grundare, *Diocletian*. Romaren Diocletian's beslut att år 305 e.Kr bygga palatset just här var starten för tillkomsten av staden Split. Alla ville bygga sina hus så nära palatset som möjligt. Ju närmre palatset, desto finare. Därav de många trånga gränderna kring palatset. Palatset byggdes som ett residens att ha efter att Diocletian dragit sig tillbaka. Han byggde t.o.m. sitt eget mausoleum i palatset.

Palatset byggdes med fyra ingångar, en i varje väderstreck. Den viktigaste ingången kallades The Golden gate, den norra ingången, se bild nedan. The Silver gate från öster, the Iron gate från väster samt the Bronze gate från söder. Palatset är byggt av natursten med pelare av egyptisk marmor.

Palatset är byggt i en oregelbunden rektangel (ca 160 meter x 190 meter) med torn som skjuter ut från de västra, norra och östra fasader. Palatset kombinerade egenskaperna hos en lyxig villa med dem i ett militärt läger, med sina enorma portar och vaktorn. Palatset omgavs av murar, vilka till stora delar finns kvar idag. Palatset inrymde tidvis, med vakter och övriga personal inräknad, över 9000 personer.

1979 beslöt man att the Diocletian's Palace skulle vara med på Unescos världsarvslista. I dag är det mycket populärt att hålla bröllop i palatset.

Utanför *the Diocletian's Palace* norra port står *Grgur Ninski Statue* - Gregorius av Nin av Ivan Mestrovic. Besökare till *the Diocletian's Palace* gnuggar ofta på Gregorius av Nin's stortå vilket enl. sägnen skall bringa lycka. När vi var och besökte Gregorius av Nin var statyn under restaurering. Hela statyn var inbyggts i träplattor, men stortån hade lämnats utanför. Allt för att vi turister skulle kunna gnugga Gregorius av Nin's stortå.

Måndagskvällen tillbringade vi med en gemensam måltid på restaurang Fife. Restaurangen vars motto är: Good homecooked meal, bad service...

Vi serverades en i Kroatien mycket populär blandning av "små-rätter". Svart risotto, en blandning av fisk och potatis samt en risrätt med musslor.

Huvudrätten bestod av hel fisk med friterade bläckfiskdelar.

Trötta efter en lång dag full av fantastiska upplevelser och glada över våra nyfunna vänner vandrar vi hemåt i natten, men vi kom inte så långt....

Efter alla promenader har Jessica nu sju (7!) blåsor under fötterna. Det finns ingen möjlighet att gå den långa vägen hem till hotellet och bussarna är för långt bort så de är inget alternativ i detta läge. Dessa onda fötter måste "sparas"! Därför blir det taxi till hotellet. Somnar snabbt och sover gott.

Tisdag 130621

Det finns ingen möjlighet att gå till vår mötesplats i huset där universitetsbiblioteket ligger, det är alltför långt även för vana "promenerare" som vi. Att gå den långa vägen till busshållplatsen för vidaretransport med buss till centrum och sedan byte av buss är med tanke på dagens program inte möjligt. Vår nyfunna vän Matea är vänlig nog och kommer och hämtar oss så att vi snabbt kommer till universitetsbiblioteket.

Ana Cosic presenterar University of Split, tillsammans med en presentation av ESN Split. University of Split grundades 1974. De har idag > 20 000 studenter. 1590 anställda varav 1134 är lärare och 456 arbetar administrativt. Det officiella undervisningsspråket är kroatiska, men möjligheten att bedriva studier på engelska ökar hela tiden.

ESN, Erasmus Student Network, bildades 1989 och har 36 medlemsländer. Det drivs av 12 000 volontärer. Inom ESN i Split har man en internationell struktur, en nationell och en lokal struktur. Den lokala strukturen bildades i Maj 2012. Man har också ett välfungerande "BUDDY-system". Allt för att få de inresande studenterna att känna samhörighet, trivas och fungera i såväl studier som på fritiden. Utbytesstudenter berättar om sina erfarenheter som utbytesstudenter vid universitetet i Split och vilken betydelse ESN haft för dem.

Alla deltagare skall nu presentera sitt universitet.

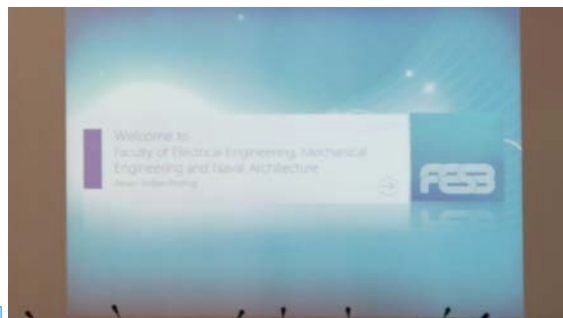

Vi passar även på att visa väl valda delar av Sverige.

Därefter blir det en presentation av Ms Natalija Lukić, Croatian National Agency (Agency for Mobility and EU Programmes) "Expectations of *Erasmus for all*". Just denna presentation var inte den allra mest givande för oss. Det verkade inte som någon av deltagarna i Straff Training Week kunde tillföra så mycket i efterföljande diskussioner.

Nu väntar en Campus tour med besök på bl.a. University library och Faculty of Electrical Engineering, Mechanic Engineering samt Naval Architecture.

Universitetsbiblioteket är välbesökt och många studenter sitter i biblioteket och studerar.

The Faculty of Electrical Engineering, Mechanic, Engineering samt Naval Architecture tog mycket väl emot oss. Eftersom det är så långt ifrån vårt område inom den medicinska fakulteten var det självklart svårt att förstå all information som gavs, men det var ändå både intressant och givande.

Efter informationen bjöds det på lunch i studenternas restaurang belägen på 9 våningen. Då vår värds "kort" hade avmagnetiserats kunde vi inte åka hiss. Det var bara att traska de 9 våningarna uppåt...

Därefter åkte vi buss till Faculty of Philosophy för en timmes språkundervisning i kroatiska. Detta var både roligt och svårt med skiftande resultat...

Dobro jutro!

Dobar dan!

Bog!

Dobra večer!

Laku noć!

Dovidenja!

Kako se zovete/Kako se zoveš?

Zovem se Lena

A vi?

Drago mi je

Odakle ste/Odakle si?

Ja sam iz Švedske

Kava

Kavu, molim

Hvala!

God morgon!

God dag!

Hej! eller Gud

God kväll!

God natt!

Hej då!

Vad heter Ni/Du?

Jag heter Lena

Och du?

Trevligt att träffas

Var kommer Ni ifrån/Var kommer Du ifrån?

Jag kommer från Sverige

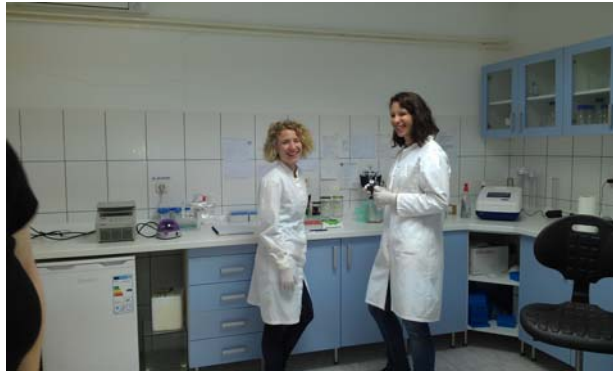
Kaffe

Kaffe, tack

Tack!

Onsdag 130522

Efter en promenad till busshållplatsen åker vi lokalbuss ner till vår mötesplats för dagen. Där väntar en chartrad minibuss som tar oss till University Department of Marine Studies, Institute of Oceanography and Fisheries. Där fick vi information om deras forskning kring bl.a. vatten, fiskarnas fortplantning och marinbiologiska förhållanden på havsbotten. Vi fick också se en del av deras laboratorium.

Färden gick vidare mot Meštrović Gallery och en fantastisk guidad tur i Ivan Meštrovićs hem. Meštrović levde 1883 – 1962. Som ung pojke vaktade han familjens får. Han hade då gott om tid att tälja figurer av pinnar som han hittade längs vägen. Byns invånare såg hans stora potential och bestämde sig för att samla in pengar för att skicka honom på utbildning till Österrike. Efter bara ett par år hade han gjort ca 200 skulpturer samtidigt som han läste tyska och latin samt avlade sin examen. Han anses fortfarande som en av världens främsta skulptörer.

På eftermiddagen åkte vi till Medicinska Fakulteten i Split. Fakulteten består av en gammal byggnad samt en ny byggnad. Därutöver ett nybyggt hus för gästande professorer. De medicinska studierna är just nu under europeisk utvärdering, vilket verkar gå bra.

Detta är en av få fakulteter som bedriver/erbjuder undervisning på engelska. Programmen på engelska kostar dock 7000€, trots detta har de medicinska studenter från Tyskland, Frankrike, Sverige och Österrike. De har 50 studenter i läkarprogrammet och utbildningen är 6 år lång. Som vi tolkade informationen så är det i många fall lättare att komma på utbyte "per kurs" istället för att komma för en hel termin, detta för att de läser kurs för kurs och inte parallellt.

I den nya byggnaden är föreläsningssalarna väldigt moderna, till exempel detta auditorium för 400 personer.

Nöjda med vårt besök på Medicinska Fakulteten åker vi vidare till University Department of Forensic Sciences. De har 100-120 studenter per 2 år. Enstaka kurser finns på engelska men merparten av undervisningen bedrivs på kroatiska. Samarbetning av kursmaterial är under utveckling då lärarna inte har varit så vana att undervisa på engelska, sakta men säkert så ändras undervisningen till engelska. Vi fick lära oss lite om daktiloskopi d.v.s. läran om fingeravtryck. Kroatien Ivan Vučetić (1858-1925) kallas fingeravtryckens fader. Han flyttade till Argentina där han hade en karriär inom polisen. Han undertecknade inte sina brev med sitt namn utan med sitt tum-avtryck. Hans kollegor tyckte det var roligt och gjorde detsamma när de skickade brev till honom. Snabbt hade han flera 100 fingeravtryck som han undersökte i mikroskop och såg då att de var "unika". Med dagens forskning vet man att 15-

20 fingeravtryck i världen kan matcha dina egna.

Vid frågan om vem som söker sig till denna utbildning fick vi svaret att det är högst varierande. Just nu är det ca 11-12 stycken som är spioner, endast 4 är poliser.

Denna institution skall också flytta in i det nybyggda hus som vi tidigare nämnt, men i dagsläget delar de föreläsningssal med sjuksköterskeprogrammet.

Med huvudet fullt av intryck med allt från Meštrović till daktiloskopi beger vi oss till Faculty of Chemistry and Technology. Denna fakultet ligger i en gammal och sliten byggnad från 1960-talet. Här har tiden verkligen stått still. Även denna fakultet ska flytta till det nybyggda huset, detta med blandade känslor.

Fakulteten har just gått med i Erasmussamarbetet, även i Erasmus Mundus. Här går 460 studenter, de är totalt 101 anställda, varav 9 stycken administratörer. Undervisning sker på kroatiska men för Erasmusstudenter sker tentor och examinationer på engelska.

För tillfället finns det fem pågående forskargrupper; Department of organic technology, Department of Food technology and Biotechnology, Department of Environmental Chemistry, Department of Biochemistry samt Department of Environment Engineering.

Så snart de flyttat in i den nya byggnaden vill de satsa mer på utbyte. Med det lilla antalet utbyte de har idag anser de inte att de kan bedriva undervisning på engelska, ökar antalet utbyte måste de överväga att även erbjuda undervisning på engelska.

Tanken var att avsluta dagen med ett besök på Arts Academy men istället fick vi närvara vid en av deras repetitioner inför en kommande teaterföreställning. Även om föreställningen var på kroatiska kunde vi få en uppfattning om innehållet.

Torsdag 130523

Denna dag stod det utflykt på programmet. Vi skulle besöka ön Brač. Tyvärr var inte vädrets makter med oss, det blåste och regnade mest hela dagen. Båten anlände till Supetar, Brač. Väl där åkte vi buss till Pučišća Stone Masonry School. Skolan har 87 studenter och utbildningen sker på 2 alternativt 4 år. Efter 4 år kan man starta eget alternativt ta anställning som stenhuggare. Många läser vidare till arkitekt. Inträdesprov måste göras, många sällas bort och av de som blir kvar kan man redan från början se vem som har potential och som man därför satsar extra mycket på. Alla får en utbildning som kan ge dem ett arbete. Spannet är stort, en del blir stenläggare en del blir excellenta stenhuggare/skulptörer. Stenen som används kallas för "Lambstone" vilket kan översättas till natursten. Stenen finns inte bara i det romerska palatset i Split, den finns även i t.ex. Vita huset.

Så här ser det ut när studenterna startar ett arbete, som synes finns inga krav på ergonomiska hjälpmedel. Först i slutet av utbildningen tillåts studenterna att använda hjälpmedel i form av t.ex. diamantborr. Man vill att studenterna skall få en "känsla" i fingrarna innan de tillåts använda maskiner. Studenterna använder inte heller skyddsmask vid sliparbete trots mycket slipdamm. Man menar att slipdamm inte är farligt. Slipresterna används tillsammans med en liten del parfym till kroppstalk, det används också i tandkräm.

Fontänen ovan har ett betingat pris på ca 10 000€. Skolan tar inte emot några beställningsarbeten, de kan däremot sälja redan befintliga alster.

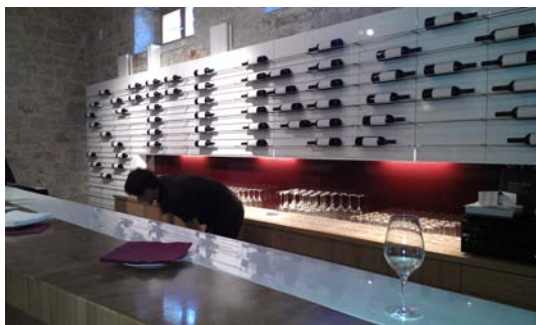

Stenen de använder är 50-60-80 miljoner år gammal. Stenen finns längs forna Jugoslaviens kust och bryts än idag. Vi såg många fina alster men tyvärr tillät inte bagaget några större inköp...

Minibussen snirklade sig upp till toppen av Brač, Vidova gora drygt 700 meter ö.h. Utsikten var fantastiskt, trots det dåliga vädret. Vid klart väder kan man se flera av de kroatiska öarna samt Italien.

Eftersom det både regnade och blåste blev det endast ett snabbt stopp på toppen innan vidare färd nerför berget mot staden Bol. P.g.a. det dåliga vädret blev programmet ändrat till ett besök på vinfabriken Jako VINO. Vinhuset är från 1903, men stod tomt i många år. I början på 2000 renoverades och rengjordes det, produktionen var åter igång 2009. Där fick vi en guidad tur bland såväl rött som vitt och rosévin lagrat på ekfat från Amerika, Frankrike och från Kroatien. Lagringen av vinet är mellan 2-8 år. Innehållet i alla ekfaten provsmakas varje vecka. Vår "guide" skötte dessa provsmakningar, han var en mycket lycklig man... Kanske känner ni igen druvan Zinfandel. Man har i 100 år trott att Zinfandel-druvan kom från Amerika, vilket nyligen visade sig vara fel. Den kommer ursprungligen från utkanten av Split.

Guidningen var mycket uppskattad och avslutades med vinprovning samt försäljningen av vinfabrikens eget märke Stina. På väg ut från vinfabriken tar Jessica denna fantastiska bild genom vinhusets entrédörr.

När vi nu gick miste om sol och bad på den välkända stranden Zlatni rat, den gyllene toppen, ville i alla fall Ana att vi skulle få se hur stranden såg ut. Det blev en kort avstickare för fotografering. Zlatni rat kännetecknas av att stranden ändrar utseende allt efter vindarnas och vågornas riktning.

Fotokälla: Se nederst på denna sida

Vår faktiska bild av Zlatni rat...

Den bild vi hade hoppats på att få se...

Foto: http://www.google.com/search?q=Zlatni+rat&rls=com.microsoft:sv:IE-searchBox&rlz=117ADSA_svSE413&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ei=b962UY31G8rVswaM2YHABw&ved=0CAoQ_AUoAQ&biw=1671&bih=855_bild_7718395.jpg

Bussen tar oss nu tillbaka till Supetar och båten till Split. Vi avslutar eftermiddagen med fika på Imperium. Här säger vi hej då till Dina, en mycket ambitiös f.d. Erasmusstudent, som varit Ana behjälplig under veckan. Förutom att Dina hjälper till på internationella avdelningen är hon mycket aktiv i arbetet inför Kroatiens inträde i EU. Hon skriver även artiklar i tidningar t.ex. skulle hon skriva en artikel om denna första Staff Training Week at the University of Split. Vi kommer alltså att gå till historien som de två första svenskarna att besöka Staff Training Week vid universitetet i Split...

Fredag 130524

Sista dagen med gänget...

Vi träffas kl.10.00 för avslutande diskussioner. Diskussioner och intryck av universitetet i Split och framtida samarbetsmöjligheter. Det blir också utdelning av Certificates of attendance award och utdelning av gåvor till vård värd.

Många nya och intressanta kontakter är skapade inte bara i Kroatien utan även i Slovenien, Tyskland, Polen, Portugal, Spanien och Kanarieöarna. Vi hoppas att dessa kontakter skall vara till glädje och nytta för såväl våra kollegor som för våra studenter.

Jessica och jag får också en speciell gäst, en ung kroatisk man som skall göra utbyte vid LTH till hösten. Han har så klart funderingar kring Lunds universitet, staden Lund, studentlivet, priser i Sverige etc. etc. Det kändes klart smickrande att han tagit sig till detta möte bara för att få prata med just oss...

Vi avslutar med en gemensam fika i studenternas café. Här kan man beställa mer än kaffe....

Staff Training Week at the University of Split är slut för denna gång och vi säger Dovidenja till alla nyfunna vänner och speciellt till Ana Cosic som gjort denna resa till ett oförglömligt minne.

Lokaliteter och utrustning vid de olika institutioner vi fått besöka skiljer sig vida åt. Om de ligger i gamla omoderna lokaler har de också vanligtvis gammal utrustning. De institutioner som ligger i nya byggnader har ny utrustning. Givetvis kan det vara så att de trots gamla slitna lokaliteter och till synes väldigt gammal utrustning bedriver världsledande forskning, men det är inget vi kan bedöma eller har kunskaper om.

Health Care programmes in University of Split är helt klart intresserade av ett Erasmus agreement för framtida samarbete och utbyte med Institutionen för hälsa, vård och samhälle vid Lunds universitet. Vi har i dagsläget inte något agreement med Department of Health Studies, men huruvida detta skulle vara aktuellt i framtiden får ytterligare kontakter via vår internationella avdelning utvisa.

2013 hade University of Split ca 400 utresande studenter. Året före deras medlemskap i Erasmus hade de endast 5 utresande studenter. 2014 hoppas man att antalet utresande skall ha ökat till 450. Kontaktperson för ev. utbyte med University of Split är Erasmus coordinator Ana Cosic, ana.cosic@unist.hr

Kanske kan det vara intressant för ev. framtida utbytesstudenter att veta att Erasmusstudenter i Kroatien har samma status som de reguljära studenterna gällande t.ex. bostäder, studentrabatter på resor och måltidsbidrag från staten. De kroatiska studenterna tycker att såväl studier som mat i "skolrestaurangerna" skall vara helt gratis, vilket det tidigare varit även vid högre studier. Eftersom en del studenter läser vid universitet i 10 år tyckte staten att det blev för dyrt. Istället för gratis skolmat har man gett alla studenter ett "matbidrag".

Erasmusstudenter såväl som de reguljära studenterna får ett X-card (studentkort) med ett visst antal kuna att använda som betalning i "skolrestaurangen". Hur många kuna kortet är laddat med är olika beroende på var studenterna bor. Om de bor hemma hos föräldrarna i Split är bidraget mindre än om de pendlar lång väg till Split varje dag.

På vilket sätt har då detta Erasmusbidrag för personalfortbildning varit betydelsefullt för oss?

Först och främst kan man säga att det har varit oerhört positivt och en upplevelse för livet!!!

Hela processen med allt från kontakt med universitet utomlands till att fylla i ansökningshandlingar och slutligen själva resan har varit både intressant och lärorikt. Vi har sett och upplevt så mycket att man knappt kan tro att det är sant. Vi har skapat nya kontakter som förmodligen gjort att det är lite lättare att "öppna vissa dörrar". Dessa nya kontakter kan bli värdefulla såväl i professionen som i privatlivet. När man får se och uppleva andra kulturer ser man plötsligt sin egen vardag med andra ögon. På sjukhuset i Split hade man t.ex. värderat ljusets betydelse för patienterna genom att patientrummen på intensivvården hade solljus. På Health Sciences Centre, HSC, har man ännu inte sett detta värde utan bygger arbetsrum i innerkorridorerna...

När vi nu skriver denna rapport har vi fått lite distans till resan, men genom rapporten kan vi återuppleva hela resan igen. Det är helt otroligt så mycket vi fick uppleva, se, höra och känna! Under en endaste vecka av vårt arbetsliv, en vecka av vårt liv fick vi uppleva så mycket att vi varje kväll var överväldigade av känslor. Gång på gång har vi hört oss själva säga, **Best trip ever!**